

forkastedes, idet 32 stemte for, 110 imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 26 stemte for, 112 imod.

§ 1 med den foretagne ændring, ændringsforslag nr. 4, § 2, således ændret, og ændringsforslaget uden for betænkningen angående titlen af arbejdsministeren vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Bedriftssundhedstjeneste).

(Lovforslag nr. L 181. Fremsat 26/1 78. Første behandling 10/2 78. Betænkning 17/3 78).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 2 ændringsforslag af Jørgen Jensen (DKP). (Se nedenfor).

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Honoré (KrF). (Se nedenfor).

Ændringsforslag.

Af Jørgen Jensen (DKP):

Til § 1

1) Datoen »den 1. april 1978« ændres til: »den 2. maj 1978«.

496 Ft

Til § 2

2) Datoen »den 1. april 1978« ændres til: »den 2. maj 1978«.

Bemærkninger.

Til nr. 1-2

Da det ikke har været teknisk muligt at stille ændringsforslag til ministerens bemærkninger til lovforslaget, der bliver afgørende for BSTs indhold, har forslagsstilleren for at præcisere, hvorledes BST bør administreres og opbygges, måttet stille ændringsforslag om udsættelsen.

1. Indledning.

Med dette forslag foreslår forslagsstilleren, at § 13 i arbejdsmiljøloven sættes i kraft, således at opbygningen af en bedriftssundhedstjeneste kan begynde snarest muligt.

BST er til for de ansatte og må være de ansattes garant for en sundere og sikrere arbejdsplads. BST har til formål at styrke sikkerhedsarbejdet på virksomhederne og forebygge arbejdsmiljøskader af enhver art og får til opgave at

- 1) kortlægge sundhedsfaren i arbejdsmiljøet, både hvad angår fysiske og psykiske påvirkninger, arbejdsulykker og arbejdssygdomme,
- 2) ændre arbejdsprocessen, så de skadelige påvirkninger undgås, og
- 3) uddanne arbejderne og deres repræsentanter i sundhedsfarens art, omfang og forebyggelse.

Danmarks kommunistiske partis forslag til en BST adskiller sig på afgørende punkter fra regeringens, der ikke antaster arbejdsgivernes almindelige ret til at lede og fordele arbejdet. Forslaget indebærer,

- at fagbevægelsen sikres afgørende indflydelse på driften af BST, herunder ansættelse og afskedigelse af personale,
- at BST ikke blot er rådgivende over for ledelsen,
- at BST sikres kendskab til samtlige de arbejdsprocesser, stoffer og materialer, der tages i anvendelse i industrien og i erhvervslivet som helhed,
- at udbygningstakten øges betydeligt,
- at normeringerne for BST-personale fordobles,

- at personalet sammensættes, så indsatsen i højere grad bliver forebyggende og ikke blot behandlende,
- at personalet sikres en omfattende viden om arbejdsmiljøproblemer gennem en udvidelse af uddannelserne,
- at arbejdstilsynet udbygges, så tilsynet i højere grad bliver i stand til at tage del i BSTs arbejde,
- at fagbevægelsen får mulighed for at ansætte arbejdsmiljøkonsulenter finansieret af arbejdsgiverne, og
- at arbejdsgiverne ikke modtager nogen form for tilskud fra det offentlige til driften af BST.

Indførelse af BST er ikke et spørgsmål om at sikre arbejderne øget adgang til helbredsundersøgelser. En BST må ikke kunne vendes mod arbejderklassen. Det vil ske, hvis arbejdsgiverne får mulighed for at sortere arbejdskraften, hvis der ikke sikres arbejderne fuldstændig anonymitet, hvis sygefraværet nedbringes ved behandling og kontrol, uden at arbejdsforholdene ændres, hvis en BST styret af arbejdsgiverne kontrollerer sygefraværet, og hvis der ikke åbent informeres om problemerne.

Danmarks kommunistiske parti kan ikke medvirke ved oprettelsen af en BST, som hovedsagelig vil komme til at varetage kapitalens interesser, og som ikke effektivt vil kunne forebygge arbejdsmiljøproblemerne.

Forslaget bryder med et af hovedprincipperne i arbejdsmiljøloven, nemlig arbejdsgivernes afgørende indflydelse på planlægningen og styringen af arbejdsmiljøet gennem arbejdsmiljørådet.

Ændringerne vil betyde, at der indføres bestemmelser om oprettelse af en central fond til finansiering af BST, at de private arbejdsgivere alene bidrager til denne fond, at BST ledes af en bestyrelse, hvori fagbevægelsen sikres flertal, at fagbevægelsen sikres ret til at kontrollere bestemmelserne om BST, at BST sikres ret til at standse arbejdet, at BST kan bevilge penge til at ændre produktionen, samt at BST kan kræve alle oplysninger til brug for dens arbejde.

2. Beskrivelse af bedriftssundhedsordningen.

2.1. Område og udbygningstakt.

Opbygningen af BST sker etapevis og branchevis med prioritet for de mest risiko-behæftede brancher.

Efter følgende opbygningsplan vil der inden udgangen af 1980 være oprettet BST for i alt ca. 410.000 ansatte under en obligatorisk ordning.

I 1978 inddrages følgende brancher:

Garverier og lædervareindustri

omfatter garverier, pelsberedning og fremstilling af lædervarer (undtagen fodtøj).

Gummiindustri

omfatter gummifabrikker og vulkaniseringsanstalter m. v.

Jern- og metalværk, jernstøberier

omfatter fremstilling af støbegods og halvfabrikata (jern og stål i blokke, stænger og plader).

Renovationsvirksomhed og kloakvæsen.

Skibsværfter og bådebyggeri

omfatter væsentligst jernskibsværfter og skibsmotorfabrikker.

Skotøjsfabrikation

omfatter fremstilling af alle former for fodtøj undtagen gummifodtøj.

Slakteri, kødvarerfabrikation m. v.

omfatter dels de forskellige former for slagterier, dels kødvarer- og kødkonserverfabrikker.

Sukkervare- og chokoladefabrikation

omfatter ikke den egentlige sukkere fremstilling på sukkrefabrikker og -raffinaderier.

I 1979 inddrages yderligere:

Kemisk industri

omfatter kemisk råstofindustri, fremstilling af plast og plastvarer, kunstgødning, farve og lak, medicinalvarer, sæbe m. m.

Konfektionsfabrikation

omfatter kun egentlig konfektion og således ikke fremstilling af tekstiler og tekstilvarer, skrædderi, buntmagere m. m.

Grafisk industri

omfatter alle dele af den grafiske industris produktion, inkl. bogbinderi, serigrافي, fotografiske laboratorier m. m.

Dele af transportområdet

omfattende bus-, bryggeri- og mejerichauffører, havnearbejdere m. fl. med særlig stress- og belastningspåvirkning og omgang med farlige materialer.

Mineralolie- og asfaltindustri

omfatter mineralolieraffinaderier, fremstilling og anvendelse af asfalt, tagpap og andre olie- og kulprodukter.

Sten-, ler- og glasindustri

omfatter fremstilling af porcelæn, glas, glasvarer, tegl, cement, mørtel, beton, glasuld og -fibre m. m. samt stenhuggerier og kalk- og kridtværker.

Tobaksindustri

omfatter fremstilling af tobaksvarer.

Herudover påbegyndes i 1978 planlægning og opbygning af en BST-ordning for bygge- og anlægsvirksomhed. Opbygningen færdiggøres i 1980.

Udvælgelsen af disse brancher er sket på grundlag af et betydeligt erfaringsmateriale fra fagbevægelsen, arbejdstilsynets tilsynsarbejde og forskellige arbejdsmiljøundersøgelser, først og fremmest arbejdsmiljøgruppens arbejdsmiljøundersøgelse (rapport nr. 2), der gør det muligt at udpege en række særligt udsatte brancher og virksomhedstyper.

De brancher og virksomhedstyper, som foreslås inddraget, er sådanne virksomheder, som i særlig grad rummer risici for erhvervelse af velkendte arbejdsmiljøsygdomme, som silicose, metalforgiftninger (bly- og kviksølvforgiftning), opløsningsmiddelforgiftninger og andre kemiske forgiftninger og eksem.

Hertil kommer en gruppe af virksomheder med særlig mange klager over fysisk-kemiske påvirkninger, generelle sygdomssymptomer, ulykkesrisici og stress.

Fra 1980 starter planlægning og opbygning af BST for resten af virksomhederne og de ansatte i LO-området omfattet af arbejdsmiljøloven. Opbygningen færdiggøres inden udgangen af 1983, dog således, at der også i

denne periode sker en prioritering, så de mest risikobetonede områder dækkes i løbet af periodens første halvdel. Det gælder den metalforarbejdende industri, drikkevareindustri, fly- og automekanikere, møbelindustri, træindustri m. fl. Det påhviler yderligere arbejdsministeren at fremskaffe lovgrundlag til oprettelse af BST for de stærkt miljøbelastende erhverv søfart og fiskeri, som skal dækkes inden udgangen af 1983.

Det øvrige arbejdsmarkeds BST opbygges fra og med 1983. Arbejdsministeren fastsætter udbygningstakten, og hvilke brancher der skal inddrages under BST, på grundlag af en indstilling fra arbejdsmiljørådet og det centrale BST-udvalg.

Arbejdstilsynet kontrollerer og sikrer, at virksomhederne overholder bestemmelserne.

Det antages, at der uden for den obligatoriske ordning, jfr. § 13, stk. 1, vil være en række eksisterende og kommende BST'er, som vil inddrage yderligere et stort antal ansatte.

Sådanne frivillige BST'er vil kunne oprettes på initiativ også af andre, herunder af kommunale myndigheder, ligesom frivillige BST'er vil kunne organiseres i andre former end de obligatoriske modeller.

De frivillige ordninger skal overholde de regler, der fastsættes for de obligatoriske BST'er.

2.2. Organisering.

Oprettelse af *obligatorisk* BST påhviler efter § 13, stk. 1, virksomhederne, der afholder udgifterne ved indbetaling til en central fond.

Virksomheder kan opfylde dette krav på en af følgende måder:

1. Virksomheden kan tilknytte sig et BST-center eller
2. tilknytte sig en branche-BST eller
3. oprette en BST for sig alene eller
4. tilkoble sig en anden virksomheds egen BST.

Virksomhedernes arbejdere og disses organisationer kan frit vælge mellem disse 4 modeller.

BST-center.

Ved et BST-center forstås et center, der inden for et geografisk afgrænset område varetager bedriftssundhedstjeneste over for

en gruppe af virksomheder inden for flere brancher. Centerets service over for den enkelte virksomhed aftales mellem denne og centeret på basis af en standardkontrakt, der godkendes af arbejdstilsynet og arbejdernes repræsentanter.

Centeret ledes af en bestyrelse. Denne sammensættes af repræsentanter for arbejdstilsyn, BST-personale, arbejdsgivere, arbejdsledere og arbejdere, således at der er flertal af arbejderrepræsentanter. Bestyrelsesmedlemmerne udpeges med undtagelse af arbejdstilsynets repræsentation blandt personer med tilknytning til sikkerhedsorganisationen. Bestyrelsen vælger selv sin formand. Vedtægten for centeret godkendes af arbejdstilsynet og arbejdernes repræsentanter på basis af en normalvedtægt udarbejdet af arbejdstilsynet.

Der tilstræbes i løbet af 1978 etableret et BST-center i hvert amt. Da centrene ikke bør være for store, er det hensigten, at der senere skal etableres flere mindre centre i hvert amt for at skabe en bred geografisk fordeling og den bedst mulige betjening af virksomhederne i amtet.

Branche-BST.

Ved en branche-BST forstås en bedriftssundhedstjeneste, der lokalt eller på landsplan varetager bedriftssundhedstjeneste over for en bestemt branches virksomheder alene.

Branche-BSTen ledes af en bestyrelse sammensat efter samme ordning som for centrene. Vedtægter og kontrakter godkendes også på tilsvarende måde.

Virksomheds-BST.

Ved en virksomheds-BST forstås en bedriftssundhedstjeneste, som er oprettet på den enkelte virksomhed. Denne BST-form er velegnet for store virksomheder med mindst 500 ansatte.

Virksomheds-BSTen ledes af en bestyrelse sammensat efter samme ordning som for centrene. Vedtægter og kontrakter godkendes også på tilsvarende måde.

Tilkobling til virksomheds-BST.

Mindre virksomheders behov for BST-ydelse kan tilgodeses gennem tilkobling til en BST-ordning, der er etableret af en enkelt stor virksomhed. En særlig kontrakt bør sikre de tilkoblede virksomheders adgang til at

trække på BST-ordningen, betalingen herfor og deres adgang til at deltage i ledelsen af ordningen. Hvor antallet af tilkoblede virksomheder er stort, kan det i praksis komme på tale at omdanne BST-ordningen til et BST-center.

2.3. Formål og opgaver.

BST skal styrke virksomhedernes interne sikkerhedsarbejde, særlig med henblik på at forebygge arbejdsmiljøskader på helbredet og heraf følgende nedslidning og udstødning fra arbejdsmarkedet, samt fremme de ansattes sikkerhed og sundhed både fysisk og psykisk. Behandling skal BST kun tage sig af, i det omfang det er angivet nedenfor.

BSTs opgaver løses gennem medvirken ved og deltagelse i:

- planlægning af nye produktioner og ændringer af eksisterende. Hertil forudsættes kendskab til arbejdshygiejne, ergonomi, sygdoms- og forgiftningslære samt teknologi m. v.,
- arbejdshygiejniske målinger, anden registrering af arbejdsmiljøet og vurdering af undersøgelser af lignende forhold,
- indkøb af og kontrol med personlige værnemidler,
- ergonomisk planlægning, der sigter mod tilpasning af arbejdsmiljøet og arbejdsprocessen til de menneskelige forudsætninger,
- periodiske undersøgelser af grupper eller enkeltpersoner, som er placeret i arbejdsprocesser med særlige påvirkninger; helbredsundersøgelser kan først foretages efter ansættelsen,
- frivillige helbredsundersøgelser efter fravær på grund af sygdom eller ulykkestilfælde med henblik på vurdering af særlige sundhedsfarer ved arbejdet og genoptræning. Et mere vidtgående revalideringsarbejde kan også foretages, dog kun efter aftale med og under kontrol af socialforvaltningen og eventuelt andre offentlige institutioner,
- behandling ved ulykkestilfælde og livstruende eller lignende sygdomstilfælde, der måtte indtræffe, medens bedriftssundhedspersonalet er på arbejdspladsen,
- rådgivning af den praktiserende læge i forbindelse med nærmere undersøgelse og behandling,

- behandling efter aftale med den ansattes praktiserende læge af sygdomme, hvor arbejdsmiljø alene eller i overvejende grad er årsag til sygdommens opståen, og hvor en effektiv behandling kun kan gennemføres sideløbende med en justering af den eller de udløsende faktorer i arbejdsmiljøet; efterkontrol efter aftale med den praktiserende læge,
- undervisning og rådgivning af de ansatte og deres repræsentanter i sundheds- og sikkerhedsmæssige forhold,
- udarbejdelse af ulykkes- og sygefraværstatistik med henblik på en oversigt over virksomhedens sundhedsmæssige situation; BST skal derimod ikke tage sig af virksomhedens almindelige fraværskontrol.

BST har ret til at gribe ind over for sundhedsfarlig produktion og få gennemført ændringer af arbejdsprocessen.

BST har fuld adgang til oplysninger om stoffer, materialer og processer, der anvendes i produktionen.

BST har pligt til at give fuld oplysning om resultaterne af alle undersøgelser foretaget af BST til arbejderne og deres faglige organisationer, for så vidt angår oplysninger om enkeltpersoner dog kun efter samtykke fra den pågældende.

BST-personalet har tavshedspligt med hensyn til alle personlige oplysninger om den enkelte arbejder.

2.4. Samarbejde med sikkerhedsorganisation og myndigheder.

Bedriftssundhedstjenesten etableres som et led i virksomhedernes sikkerhedsarbejde.

En væsentlig forudsætning for, at *sikkerhedsorganisationen* kan løse de opgaver, som lovgivningen og myndighederne pålægger, er, at sikkerhedsorganisationen råder over den fornødne sagkundskab i såvel sikkerhedsmæssig som sundhedsmæssig henseende.

Sikkerhedsorganisationen forestår sammen med BST udformningen af BSTs opgaver på den enkelte virksomhed. BST kan rådgive sikkerhedsorganisationen ved løsning af dennes opgaver. BST og sikkerhedsorganisationen skal i øvrigt samarbejde og løbende informere hinanden på fælles områder.

Da en række af BSTs opgaver er af teknisk/hygienisk art, og da løsningen af

mange arbejdsmiljøproblemer vil kræve ændringer i produktionsprocesserne, er det nødvendigt, at BST arbejder snævert sammen med virksomhedernes planlæggere, teknikere m. fl.

BST deltager endvidere i et samarbejde med og gensidig udveksling af informationer med myndigheder og institutioner, herunder arbejdstilsyn, den kommunale og amtskommunale social- og sundhedstjeneste, arbejdsmedicinske klinikker og ambulatorier, embedslægeinstitutionen og arbejdsformidlingen.

Amternes arbejdsmedicinske service har en vigtig funktion som bagland for BSTen. En hurtig udbygning af den arbejdsmedicinske service er derfor nødvendig.

Der skal oprettes arbejdsmedicinske klinikker i alle amter, og i tilknytning til et hospital i universitetsbyerne skal der oprettes arbejdsmedicinske forskningsinstitutter.

Der skal etableres et tæt samarbejde mellem BST og de arbejdsmedicinske klinikker, således at sikkerhedsorganisationen gennem BST får mulighed for at benytte sig af sygehusvæsenets arbejdsmedicinske service. Arbejdstilsynets sundhedsteam i kredsene skal inddrages i dette samarbejde.

Også et tæt samarbejde med *socialforvaltningen* vil være en forudsætning for løsning af en række af BSTs opgaver. Etableres et sådant samarbejde ikke, vil der være risiko for, at BSTs forebyggende indsats over for langsom nedslidning og udstødning opnår en for ringe prioritet. Den erfaring og viden, der opsamles i de kommunale social- og sundhedstjenester og amtskommunernes socialcentre, må derfor nyttiggøres i BSTs forebyggende virke, ligesom også BSTs erfaringer vil være af væsentlig betydning for social- og sundhedstjenestens funktion.

Et samarbejde med arbejdsformidlingen må etableres, således at BST kan være behjælpelig med hensigtsmæssig placering af den enkelte og dennes erhvervsmæssige genoptræning og uddannelse. Dette kan dog kun ske med den enkeltes godkendelse.

2.5. BSTs personale og uddannelse.

BSTs personale skal sammensættes under hensyn til karakteren af de pågældende virksomheders arbejdsmiljøproblemer. Der vil først og fremmest blive tale om sundhedsper-

sonale (læger, sygeplejersker samt fysio- og ergoterapeuter) og ingeniører, arbejdshygiejnere, andre arbejdsmiljøteknikere og psykologer.

Som foreløbige normtal for BST-personale fastsættes pr. 2.500 ansatte som minimum:

1 læge, 1 fysio/ergoterapeut, 2 sygeplejersker, 1 arbejdsmiljøtekniker, 1 psykolog og 1-2 sekretærer.

Det skal i hvert enkelt tilfælde vurderes, hvilke konkrete faglige uddannelser personalet skal have på baggrund af de specielle arbejdsmiljøproblemer, som skal dækkes af den pågældende BST. Alt personale skal være heltidsbeskæftiget med arbejdet i BST. Bestyrelserne for BST afskediger og ansætter alt personale.

For at sikre et tilstrækkeligt uddannet personale i den første opbygningsfase skønnes der at være behov for i løbet af 1978-80 at uddanne mindst 200 bedriftslæger, 400 bedriftssundhedsplejersker, 200 fysio/ergoterapeuter, 200 arbejdsmiljøteknikere og 200 psykologer.

Indholdet, planlægningen og gennemførelsen af disse uddannelser vil blive fastlagt i samarbejde mellem undervisningsministeriet, arbejdstilsynet, arbejdsmiljøfondet, fagbevægelsen samt de pågældende personaleorganisationer og uddannelsesinstitutioner.

Det vil i starten være vanskeligt at give den nødvendige specialuddannelse til BST-personale med den hurtige udbygningstakt. Der skal derfor åbnes mulighed for, at ansættelsen kan ske, inden den nødvendige specialuddannelse fuldt ud er afsluttet. Uddannelsen skal afsluttes i forbindelse med det praktiske arbejde i BST.

Det er overordentlig vigtigt, at BST-personalet sikres en meget kvalificeret uddannelse. Der skal derfor tages initiativ til, at der i de relevante grunduddannelser lægges større vægt på de for BST relevante fagområder som f. eks. arbejdsmedicin, toksikologi, arbejdshygiejne, arbejdsmiljø, teknologisk udvikling og arbejdspsykologi m.m.

Derudover skal der opbygges et egentligt speciale oven på grunduddannelserne. Det skal for læger, sygeplejersker, arbejdsmiljøteknikere og psykologer være af 2 års varighed og for fysio/ergoterapeuter af 1 års varighed. Uddannelserne skal bestå af lige dele teori og praktik. Desuden skal personalet løbende videreuddanne sig i arbejdstiden.

2.6. Styring og rådgivning.

Styringen af BST-ordningen forestås af arbejdsministeriet og arbejdstilsynet i samarbejde med fagbevægelsen m. fl.

Den centrale rådgivning foregår i et centralt bedriftssundhedsudvalg. Det sammensættes af 15 repræsentanter fra fagbevægelsen, 5 fra BSTs personaleorganisationer, 2 fra de lokale udvalg vedrørende BST, 2 arbejdsgivere, 1 arbejdsleder, arbejdstilsynets arbejdslæge, 1 fra arbejdstilsynet i øvrigt, 1 fra arbejdsministeriet og 1 fra sundhedsstyrelsen.

Det centrale BST-udvalg vil især få til opgave at udtale sig om BSTs udbygningstakt, koordineringen af de lokale initiativer, tilrettelæggelse og indhold af uddannelsen, gennemførelse og vurdering af forsøgsordninger og indholdet af standardkontrakter og standardvedtægter for de forskellige BST-ordninger.

Til at rådgive lokalt vedrørende BST ned sættes i hvert amt et BST-udvalg. Til udvalget udpeger de ansattes organisationer 10 medlemmer, arbejdsgiverorganisationerne 2 medlemmer og arbejdsledernes organisationer 1 medlem. Arbejdstilsynets amtskreds repræsenteres ved kredslederen og arbejdslægen. Til udvalget udpeges endvidere 2 repræsentanter for den amtskommunale forvaltning, udpeget af amtsrådet, 1 repræsentant for kommuneforeningen i amtet og 1 repræsentant for områdets arbejdsformidling.

Bedriftssundhedsudvalget skal forestå den nødvendige informationsudveksling og samarbejdet mellem bedriftssundhedstjenesterne, arbejdstilsynets arbejdslæge og den lokale sygehus-, sundheds- og socialforvaltning. Udvalget formidler endvidere informationen mellem arbejdsmiljørådet og de lokale bedriftssundhedstjenester. Udvalgenes nærmere opgaver fastlægges efter indstilling fra det centrale BST-udvalg.

Fagbevægelsen får ret til at ansætte arbejdsmiljøkonsulenter på forbunds- og fællesorganisationsplan. De sidste års udvikling har i stigende grad nødvendiggjort, at der inden for fagbevægelsens rækker findes veluddannede folk, som har indsigt i de mange komplicerede arbejdsmiljøspørgsmål.

Dette bliver også nødvendigt for, at fagbevægelsen kan udnytte den indflydelse, som den får på opbygning og drift af BST. Kon-

sulenterne finansieres af arbejdsgiverne gennem tilskud til den centrale fond.

2.7. Administration af ordningen.

Tilsynet med overholdelsen af bekendtgørelsen varetages af arbejdstilsynet og fagbevægelsen. Tilsynet og fagbevægelsen vejleder virksomhederne og deres BST og medvirker ved ordningernes etablering, tilrettelæggelse og løbende justeringer. På grundlag af udarbejdede standarder godkender arbejdstilsynet og fagbevægelsen den enkelte BSTs vedtægt. De godkender endvidere standarder for de kontrakter, som indgås mellem virksomhederne og BST.

Frivillige BST-ordninger skal godkendes af de lokale og det centrale BST-udvalg.

De enkelte BSTer skal give oplysninger til de lokale BST-udvalg om deres virksomhed. På grundlag af disse beretninger orienteres det centrale BST-udvalg, bl. a. med henblik på udbygningen af BST i området og til brug for udvalgets indstilling om den generelle udbygning af BST.

2.8. Forsøgsordninger.

For at skabe et så godt grundlag som muligt for den videre udbygning af BST inddrages allerede fra starten et BST-center, en virksomheds-BST og en branche-BST i en kontrolleret forsøgsordning for systematisk at belyse bl. a. BSTs opgaver, omkostninger, nyttevirkning, bemandingsaspekter og samarbejdsrelationer. De 3 forsøgsordninger er med bearbejdning og evaluering af det indsamlede materiale planlagt til at strække sig over en periode af 5 år.

Der nedsættes en styringsgruppe under det centrale BST-udvalg til at forestå forsøgsvirksomhedens praktiske tilrettelæggelse, udførelse og løbende indsamling af forsøgsresultater. I styringsgruppen repræsenteres det centrale udvalg, arbejdstilsynet, de institutioner, der udfører forsøgene, samt parterne fra de inddragne virksomheder.

Forsøgsordningerne finansieres gennem den centrale fond.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Arbejdsgiverne afholder alle udgifter ved etablering og drift af BST. Det sker ved at indbetale de nødvendige beløb til en central

fond. Alle udgifter til lønninger, udstyr, kontorhold og videreuddannelse af personalet afholdes af denne fond.

Der må derfor etableres en arbejdsgiverfinansieret arbejdsmiljøfond. Allerede fra starten sikres en betaling af de 345 mill. kr. årligt, som er nævnt i den såkaldte blå betænkning (betænkning om BST af LO, DA og Den almindelige danske Lægeforening). Disse bidrag indbetales til arbejdsmiljøfonden, som forestår fordelingen til de respektive bedriftssundhedscentre.

Arbejdsministeren fastsætter derefter nærmere regler for størrelsen af den enkelte arbejdsgivers bidrag under hensyntagen til antallet af ansatte og risici på vedkommende virksomhed. Det centrale BST-udvalg bestyrer fonden. Foranstaltninger, som BST iværksætter, må ikke medføre udgifter eller indtægtstab for de ansatte.

I det omfang BST opfylder sit forebyggende formål, vil den enkelte virksomhed kunne drage fordel heraf, idet produktionstab i forbindelse med arbejdsmiljøskader vil blive reduceret, navnlig som følge af mindre sygefravær for de ansatte. Beregninger i forhold til den svenske BST, som den foreslåede danske BST ligner på mange måder, viser som en grov tommelfingerregel, at den økonomiske gevinst overstiger omkostningerne, hvis blot sygefraværet falder med mere end 1 dag pr. ansat pr. år.

En fuldt udbygget BST kan yderligere på længere sigt medføre samfundsøkonomiske besparelser – og dermed eventuelt mindre skatter – gennem reduktion af udgifterne til sygdomsbehandling, invalidepension m.v. Disse besparelser kan blive betydelige. Arbejdsmiljøgruppen af 1972 har således skønnet, at produktionstab og ressourcebindinger i forbindelse med arbejdsmiljøskadernes samfundsøkonomiske omkostninger beløber sig til mindst 10 mia kr. (1972-priser).

Besparelser for den enkelte virksomhed vil næppe have konkurrenceforvridende virkninger i forhold til andre virksomheder på hjemmemarkedet, idet krav om etablering af BST efter lovforslaget pålægges branchevis. For eksportvirksomheder eller importkonkurrerende virksomheder kan BST medvirke til en forbedring af konkurrenceevnen.

Administrative konsekvenser.

BST er et led i virksomhedernes drift. Indførelsen af BST vil derfor ikke medføre særlige administrative konsekvenser for arbejdstilsynet ud over administrationen af bekendtgørelsen. Her må særlig nævnes bistand til etablering, vejledning og kontrol og godkendelse af vedtægter og kontrakter. Hertil kommer, at de lokale BST-udvalg må forventes at få behov for rådgivning fra arbejdstilsynets sundhedsafdeling og de lokale kredse. Endelig må nævnes de uddannelsesmæssige opgaver, der vil påhvile arbejdstilsynet og siden arbejdsmiljøinstituttet.

Arbejdstilsynet har fået bevilget 136 stillinger, der er meddelt den 30. november 1977, jfr. aktstykke nr. 92, hvori er nævnt yderligere planlagte personaleudvidelser.

Den hurtige udbygning af BST medfører, at de planlagte udvidelser ikke er tilstrækkelige. Der skal derfor ansættes yderligere 2-3 personer pr. kreds og 10-20 personer i direktoratet og arbejdsmiljøinstituttet.

4. Ikrafttrædelse.

Loven foreslås at træde i kraft den 2. maj 1978 og en bekendtgørelse om BST umiddelbart herefter.

Underændringsforslag

Af *Honoré* (KrF):

I den ved ændringsforslag nr. 1 foreslåede affattelse af det nye *stk. 4* i lovens § 13 indsættes efter »Staten yder tilskud til etablering« ordene: »og drift«.

Bemærkninger

Kristeligt folkeparti anser det for urimeligt, hvis det offentlige ikke bidrager økonomisk til driften af bedriftssundhedstjenesten. Tværtimod bør det offentlige betale for, at virksomhederne således aflaster det offentlige sundhedssystem.

Dette driftstilskud bør som foreslået af embedsmandsgruppen og arbejdsmiljørådet andrage 20 pct. til dækning af udgifterne til bedriftssundhedstjenesten.

Samtidig bør det af arbejdsministeren foreslåede etableringstilskud opretholdes, da der ifølge arbejdsministeren er et stort behov for tilskud i en opbygningsfase.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti har stillet et underændringsforslag, der går ud på, at det offentlige yder et driftstilskud til bedriftssundhedstjenesten. Grunden hertil er, at virksomhederne aflaster det offentlige sundhedssystem.

Vi har ikke ment det forsvarligt samtidig at afskaffe etableringstilskuddet, da dette tilskud tillægges stor betydning i arbejdsministerens bemærkninger til lovforslaget.

Vi agter til tredje behandling at stille et ændringsforslag og skal ved tredje behandling begrunde dette ændringsforslag.

Vi stemmer for ministerens ændringsforslag og imod DKPs.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg vil gerne sige, at vi kan ikke stemme for det af kristeligt folkeparti stillede underændringsforslag, vi kan stemme for ændringsforslag nr. 1 stillet af arbejdsministeren, men ikke for det andet ændringsforslag, der er stillet af arbejdsministeren.

Ellers vil jeg godt sige, at der skal ikke herske tvivl om, at kommunisterne er positivt indstillet over for, at man gennemfører en bedriftssundhedstjeneste. Når vi stiller et ændringsforslag om udsættelse af lovens ikrafttræden med en måned og et døgn, er det, fordi vi ikke havde teknisk mulighed for at påvirke den af ministeren fremsatte bemærkning om, hvordan man ville administrere denne lov, når den trådte i kraft.

Som jeg også understregede ved første behandling, er det ikke ligegyldigt for os, under hvilken form man administrerer en bedriftssundhedstjeneste. Vi har sagt, at vi skal have den hurtigst muligt, men vi vil ikke være med til at tage ansvar for en bedriftssundhedstjeneste, som nok bærer det rigtige navn, men hvor det i virkeligheden er falsk varebetegnelse, og som er lige så farlig for arbejderne som de skadestoffer, man også dækker med falske varebetegnelser, eller som man slet ikke siger noget om hvad indeholder.

Danmark er et af de sidste lande i Europa, der indfører en bedriftssundhedstjeneste. Det

[Jørgen Jensen]

er over 25 år siden Frankrig og Norge indførte en bedriftssundhedstjeneste. Det er 50 år siden man indførte den i Sovjetunionen. Nu er der også forskel på, hvordan andre, der er kommet til senere, har gennemført en bedriftssundhedstjeneste, og derfor kunne vi vel sige: skulle vi ikke drage erfaringer af det, som er sket i andre lande? Hvorfor har man ikke sat en frist for udbygningen af bedriftssundhedstjenesten inden for bygge- og anlægsvirksomhederne? Både arbejdstilsynet og arbejdsmiljøgruppen har erklæret området for tre gange så farligt som industrien. Hvorfor har man ikke taget asfaltområdet med og den grafiske industri og transportområdet, som man jo også har erkendt er et meget farligt område? Erfaringerne fra Sverige har vist, at det er muligt at gennemføre en bedriftssundhedstjeneste også på disse områder.

Hvorfor følger man ikke EFs henstilling af 20. juli 1962 om, at det samlede antal arbejdere, der henhører under en arbejdsplads, ikke må overstige 2.500? Dette tal skal nedsættes for særlig farlige virksomheder, således står der. Hvorfor drager man ikke konsekvensen af de dårlige erfaringer med deltidsansat personale, der kommer færende, og som kun er kort tid i virksomhederne? Andre lande har fundet ud af, at det skal være heltidsansat personale, man skal bruge i bedriftssundhedstjenesten. Hvorfor drager man ikke konsekvensen af en svensk undersøgelse, der viser, at bedriftssundhedstjenesten kan betale sig, blot man nedsætter sygefraværet med mere end 1 dag pr. ansat pr. år? Derfor er vi imod arbejdsgivertilskud, og derfor er vi også imod et regeringsændringsforslag om de kommunale tilskudsordninger.

Hvorfor har man ikke erkendt, at det kunne være muligt og var nødvendigt at øge udbygningstakten, således at der ved udgangen af 1980 var ca. 410.000 ansatte, der var under bedriftssundhedstjenesten, og hvorfor inddrager man, således som jeg allerede har peget på, ikke de farlige områder, som man allerede nu erkender er farlige områder?

Vi må også sige, at forudsætningen er også, at bedriftssundhedstjenesten griber ind over for sundhedsfarlige produkter og får gennemført ændringer i arbejdsprocessen, at bedriftssundhedstjenesten skal give fuld adgang til oplysning om stoffer, materialer og processer, der anvendes i produktionen, at bedriftssundhedstjenesten har pligt til fuld

oplysning om resultaterne af alle undersøgelser foretaget af bedriftssundhedstjenesten til arbejderne og deres faglige organisationer.

Det er klart, at når der også i regeringsforslaget er omtalt oplysninger om enkeltpersoner, må det være sådan, at de skal være medbestemmende med hensyn til, om oplysningerne skal gives videre; men på alle andre områder må det være et krav.

Der er også spørgsmålet om ansatte i bedriftssundhedstjenesten, hvor jeg allerede har nævnt det tal, som står i FN-deklarationen, men jeg vil godt sige, at vort krav går på 1 læge, 1 fysio/ergoterapeut, 2 sygeplejersker, 1 arbejdsmiljøtekniker, 1 psykolog og 1-2 sekretærer for hver 2.500 arbejdere. Alle disse mener vi skal være fuldtidsansatte.

Vi mener også, at på grund af det store personalebehov må der straks i alle relevante grunduddannelser indføres arbejdsmiljøfag og mulighed også for specielle områder inden for denne uddannelse. Jeg har selv erfaring for, hvor sent man er gået i gang med uddannelsen f. eks. på Danmarks tekniske højskole, hvor det først for nogle få år siden begyndte som en frivillig ordning og senere fortsatte frivilligt, men dog indføjret som et fag i undervisningen.

Vi er også af den opfattelse, at fagbevægelsen må have ret til at ansætte arbejdsmiljøkonsulenter på forbunds- og fællesorganisationsplan, og at konsulenterne skal finansieres af arbejdsgiverne gennem tilskud til en central fond. Det er også vor opfattelse, at tilsynet med overholdelse af bekendtgørelserne varetages af arbejdstilsynet og af fagbevægelsen, altså ikke af arbejdstilsynet alene.

Vi er også af den opfattelse, at finansieringen skal ske over arbejdsmiljøfonds, og vi har peget på allerede fra starten at sikre en betaling på 345 mill. kr. Og som det er nævnt i den blå betænkning, den, der er udgivet af LO, Dansk Arbejdsgiverforening og Den almindelige danske Lægeforening, har vi sagt, at arbejdsgiverne må afholde alle udgifter ved etableringen af bedriftssundhedstjenesten, og at det skal ske over en fond, således at den enkelte arbejdsgiver ikke kan nægte at gennemføre noget på grund af økonomiske vanskeligheder.

Vi har altså peget på i vore bemærkninger, at bedriftssundhedstjenesten hurtigt må udbygges, og at den må være mere omfattende end den, regeringen har foreslået. Det er

[Jørgen Jensen]

baggrunden for vort ændringsforslag nr. 1. Vi frygter, at som regeringen vil administrere bedriftssundhedstjenesten, kan den være farlig for arbejderklassen, og derfor har vi fremsat disse bemærkninger. Vi vil ved tredje behandling tage endelig stilling til, hvordan vi vil stemme til lovforslaget.

Ole Henriksen (SF):

Socialistisk folkeparti anser stadig væk det foreliggende forslag for at være et meget stort projekt og for så vidt også et uoverskueligt projekt med flere svagheder, som vi har gjort opmærksom på heroppefra, men vi synes nu nok, det er vigtigst, at vi kommer i gang med projektet, og derfor har vi tilsluttet os flertalsbetænkningen vedrørende ikrafttrædelsen af dette store projekt.

Må jeg lige sige om de ændringsforslag, ministeren har stillet, og som vi også tilslutter os, at vi er selvfølgelig heller ikke særlig begejstrede for disse kommunale tilskud, som kommer ind i billedet her, men alligevel vil vi mene, at man med en fornuftig forvaltning af disse kommunale tilskud kan medvirke til hurtigst muligt at få bedriftssundhedstjenesterne op at stå og fungere rundt omkring på de enkelte virksomheder i de enkelte områder.

Jeg skal kort meddele, at vi ikke kan stemme for det af kristeligt folkeparti stillede underændringsforslag, og at socialistisk folkeparti vil undlade at stemme om de af hr. Jørgen Jensen stillede ændringsforslag. Vi har haft meget kort tid til at læse disse meget omfattende bemærkninger igennem. Vi har ikke så meget imod at stemme for, at loven skulle træde i kraft den 2. maj, for det er alligevel en fridag den 1. maj, det kunne vi vel overleve, men det, der er problemet, er, at vi ikke tør lade os binde til 10 sider bemærkninger på grundlag af et enkelt ændringsforslag. Dermed har vi ikke sagt, at vi ikke er positivt indstillet over for mange af bemærkningerne til hr. Jørgen Jensens ændringsforslag, men vi vil undlade at stemme, når det kommer til afstemning.

Mølgaard (DR):

I retsforbundets gruppe har vi været lidt i tvivl om, hvorvidt man skulle betragte bedriftssundhedstjenesten som en blot og bar udbygning eller aflastning af sundhedsvæse-

net i det hele taget – for var det tilfældet, at man med rimelighed kunne betragte det som noget sådant, så burde man også dække omkostningerne ved det af de offentlige kasser, som betaler for hele den øvrige lægelige indsats – eller om man skulle betragte det som en integreret produktionsomkostning, der også må dækkes af produktionen.

Nu er sagen den, at hvad der kan gå hen og ske på længere sigt med omfanget af opbygningen af bedriftssundhedstjenesten, vil fremtiden jo vise, men det, vi umiddelbart står over for, er, at man begynder i den farligste sektor af erhvervslivet, dér, hvor lægebistandsbehovene er særlig store på grund af farlighedsgraden af det pågældende arbejde. Dér finder vi at man bør lade den farlige produktion dække omkostningerne ved de særlige farlighedsgrader, der er knyttet til denne. Det er i øvrigt ad den vej, man får skabt et incitament til at begrænse farlighedsgraden i de pågældende virksomheder.

Vi må ud fra denne betragtning konstatere, at det, man er på vej til med flertalsindstillingen, er nok en gang at etablere erhvervstilskud, nok en gang særinteressesubsidier. Vi roste under førstebehandlingen socialdemokratiet og regeringen for at have afvist noget sådant, men der er kommet et forlig i mellemtiden, som gør, at vi må tage den ros i os igen og dermed også afvise de ændringsforslag, som her er stillet med regeringens tilslutning. Vi er imod ministerens og flertallets ændringsforslag nr. 1, hvorimod vi er for ændringsforslag nr. 2.

DKPs ændringsforslag er så omfattende, at man ikke kan undgå at finde noget, man må have sympati for, indbygget i bemærkningerne, men modellen er i sig selv kunstig. Det er en mærkelig lovgivervej, hvad man også erkender i begyndelsen af bemærkningerne, og der rummes også en god portion, som vi absolut ikke kan tiltræde. Konsekvensen er, at vi undlader at stemme om DKPs ændringsforslag.

Grethe Fenger Møller (KF):

Vi er positivt indstillet over for forslag om at forbedre arbejdsmiljøet. Men vi kan principielt ikke acceptere en lovgivning, der udelukkende er baseret på en bemyndigelsesregel, og hvor det helt er overladt til ministerens afgørelse, i hvilket omfang og med hvil-

[Grethe Fønger Møller]

ken hastighed ordninger med en bedriftssundhedstjeneste skal iværksættes.

Vi er også betænkelige ved lovforslaget, fordi det er umuligt at overskue de økonomiske og praktiske konsekvenser af det. En række organisationer, bl. a. Amtsrådsforeningen og de kommunale organisationer, samt indenrigsministeriets sundhedsprioriteringsudvalg har også udtrykt betænkelighed ved dette lovforslag, og det finder vi bør tælle afgørende med.

Vi er i øjeblikket i gang med at få et samarbejde mellem vort hospitalsvæsen og den primære sundhedssektor. Dette samarbejde er endnu ikke tilvejebragt, og vi finder, at det ville være principielt forkert, at man nu midt i det hele prøvede på at kaste en tredje sundhedsforanstaltning ind i de to ting, man nu er i færd med at køre sammen. Det ville nok være mere hensigtsmæssigt, om man ventede med en sådan gennemførelse, indtil man havde fået de to andre ting kørt på plads, således at man kunne få en enheds-sundhedstjeneste. Det ville nok give de bedste virkninger.

Med hensyn til forslaget finder vi som sagt, at det er for generelt. Det siges i bemærkningerne til lovforslaget, at man har tænkt sig en gradvis udbygning af bedriftssundhedstjenesten, således at man i 1982 skulle komme op på, at ordningen omfatter 368.000 ansatte. Det anslås, at de økonomiske konsekvenser vil være godt 146 kr. pr. medarbejder. Men hvad vil der så ske efter 1982? Vil man så holde op med en udbygning af bedriftssundhedstjenesten, eller vil man fortsætte på andre områder? Det har vi ikke hørt noget om, og det gør os bekymrede, ud fra princippet om, at vi godt kan lide at vide, hvad det er, vi er med til at vedtage her i folketinget.

Vi mener også, at der er en hel del uopklarede spørgsmål med hensyn til rekrutteringen af personale til bedriftssundhedstjenesten. Hvordan skal dette ske? Vi mener også, at det er et spørgsmål, om man i det hele taget har fået de rigtige personalegrupper ind. Det at forbedre arbejdsmiljøet er jo meget omfattende og meget alsidigt, afhængigt af, hvilke former for virksomheder der er tale om, og har vi nu sikret os, at vi har fået en så bred repræsentation af medarbejdere, som man kunne ønske?

Endelig er der spørgsmålet om, hvordan staten skal gå ind i en tilskudsordning, spørgsmålet om, hvorvidt man skal give driftstilskud eller man skal give etableringsstilskud. Vi mener, at der heller ikke er skabt den fornødne afklaring på dette område.

For os er det helt afgørende, at vi ikke finder det rigtig, at man lovgiver via en generel bemyndigelsesregel, og vi skal derfor undlade at stemme om regeringens lovforslag.

Kurt Hansen (VS):

Fra venstresocialisternes side kom vi med en række indvendinger og betænkeligheder omkring regeringens lovforslag, da vi havde det til første behandling, hvor man også førstebehandlede et beslutningsforslag fra VS, som nu kommer til sidste behandling på fredag. Vi rejste en række indvendinger, bl. a. gående på, hvem der havde retten til at ansætte og afskedige BST-personalet. Der var nogle indvendinger om, hvorvidt en arbejdsgiveransættelse af dette personale kunne føre til, at man frasorterede det, som arbejdsgiverne måtte betegne som mindre egnet arbejdskraft, og der var nogle muligheder for, at man inden for virksomhedens mure kunne lave en række jobrotationer, jobplaceringer, som i økonomisk henseende var til begunstige for arbejdsgiveren.

Vi har til fulde under det udvalgsarbejde, der har været i gang, fået bekræftet vores bange anelser. Vi har ikke set klare tilkendegivelser af, at misbrug ikke kan finde sted. Der har været forskellige former for hensigts-erklæringer fra arbejdsministerens side om, at man skal tolke § 63 restriktivt osv., men der ligger ikke nogen klare bestemmelser, som forhindrer disse brug eller misbrug – alt afhængigt af, hvordan man nu ser på det – fra arbejdsgivernes side. Tværtimod har vi fået at vide i arbejdsmarkedsudvalget, at den ordning, man er ved at gennemføre her, til forveksling ligner den svenske. Her skal jeg henvise til, hvad der bl. a. står i et lægetidsskrift her fra 1978, hvor en bedriftslæge fra Stockholm kritiserer den måde, man omgås den aftale på, man har truffet mellem SAF, den svenske arbejdsgiverforening, LO og PTK, som er en funktionærorganisation. Her bliver det slået fast, at man ser, at arbejdsløjerne i tyst maskepi, som man udtrykker det,

[Kurt Hansen]

med arbejdsgiverne lader disse beholde retten til at undersøge nyansatte, selv om det sker under betegnelsen »medicinsk vejledning«.

Udtalelserne fra sikkerhedsrepræsentanterne om denne ret for arbejdsgiverne er slet og ret: det er frasortering af de svageste. Det er sikkerhedsrepræsentanternes kommentar til det, der foregår. Og når man ser, hvordan og hvorledes personalecheferne benytter lægeerklæringen, må man give sikkerhedsrepræsentanterne helt ret. Det, der i den svenske ordning – det har arbejdsministeren fortalt os – ligner den danske ordning næsten til forveksling, er, at Arbejdsgiverforeningen slet og ret fra lægen kan få en besked om den ansatte, der lyder: egnet eller ikke egnet. Det giver ikke problemer med jobplacering internt på virksomheden.

Jeg ville meget gerne have diskuteret disse ting grundigt igennem i arbejdsmarkedsudvalget forud for, at vi afgav betænkning, men det var ikke muligt, for forliget med tidslerne var indgået. Vi havde mulighed for at stille spørgsmål omkring dette forhold, som vi først fik svar på, efter at betænkningen var afgivet, og det var naturligvis min klare hensigt, at der skulle have været et samråd med arbejdsministeren for at få afklaret disse problemer, således at man ikke afgav betænkning på et grundlag, man ikke var klar over. Men alle mine protester i arbejdsmarkedsudvalget hjalp lige meget, der skulle afgives betænkning, og det skulle gå stærkt. Og så kunne jeg stå med mine svenske lægetidskrifter og mine indvendinger i øvrigt, det spillede ingen rolle og havde i øvrigt ingen interesse for forligspartierne. Det er realiteten i dette her.

En anden ting, jeg også blev bekendt med umiddelbart før betænkningssagens afgivelse, var en undersøgelse, som er foretaget af det svenske fabrikarbejderforbund. Man har spurgt en stor del af forbundets medlemmer: har I tiltro til bedriftslægen? 30 pct. siger ja, 42 pct. siger ved ikke, og 28 pct. siger nej. Det må dog også være med til at give stof til eftertanke, især når vi har fået at vide af arbejdsministeren, at den svenske ordning ligner den danske til forveksling. Det er nogle af de nye elementer, der er kommet frem på det seneste, umiddelbart før betænkningssagens afgivelse, og nogle af de ting, som jeg meget gerne ville have diskuteret i arbejdsmarkeds-

udvalget i samråd, men det lod sig åbenbart ikke gøre.

Jeg noterer mig nemlig med tilfredshed, at da vi havde et samråd også på VS' initiativ i arbejdsmarkedsudvalget omkring denne tavshedspligt og anonymitetsbegrebet, fik vi at vide af arbejdsministeren, at man i forbindelse med den danske lovgivning ville kigge på de dårlige erfaringer, som man havde fra Frankrig og Schweiz med sortering og jobplacering, og som man havde fra Vesttyskland i forbindelse med deres sortering og frasortering af fremmedarbejderne. Det ville man se på, således at man undgik den form for misbrug, som arbejdsministeren erkendte havde fundet sted i den forbindelse. Jeg mener ikke, der er taget højde for disse ting, når arbejdsministeren kommer og fortæller os i et svar på et spørgsmål, som VS også har stillet i arbejdsmarkedsudvalget, at den danske ordning ligner den svenske til forveksling. At der i stor udstrækning kan ske disse misbrug ved den svenske ordning, og at ca. 30 pct. af de svenske medlemmer i fabrikarbejderforbundet siger nej til, at de har tiltro til bedriftslægen, må dog give selv arbejdsministeren en vis form for stof til eftertanke – man må da håbe det i hvert fald.

Må jeg sige i forbindelse med kristeligt folkepartis ændringsforslag, at det går jo bare på, at man skal yde endnu flere penge til arbejdsgiverne fra statens side. Det, de kan tjene på, at man får oprettet bedriftssundhedstjenesten, er ikke nok. Arbejdsministeren har jo fortalt os i et svar på et spørgsmål, som vi også har stillet, at man faktisk kan se det som en overskudsgivende forretning at få indført denne bedriftssundhedstjeneste, men det, som arbejdsgiverne tjener dér, er altså ikke engang nok til kristeligt folkeparti; man vil have yderligere midler pumpet ud i lommerne på de private arbejdsgivere.

Må jeg sige om de ændringsforslag, som arbejdsministeren har stillet i betænkningen, at VS kan ikke stemme for nogen af dem, og vi ændrer os meget over, at DKP kan stemme for ændringsforslag nr. 1, for det begrænser nemlig mulighederne for tilskud til de former for bedriftssundhedstjeneste, som er godkendt af arbejdsministeren. Det vil sige, at hverken den type, som hr. Jørgen Jensen har foreslået, eller den type, vi har foreslået i vores beslutningsforslag, ville komme ind under disse tilskudsordninger, for arbejds-

[Kurt Hansen]

nisteren har fortalt os noget om, hvordan og hvorledes en bedriftssundhedstjeneste skal se ud for at få tilskud.

Jeg er meget ked af, at min tid er ved at være udløbet, men må jeg sige om de to ændringsforslag, som DKP har stillet, at vi opfatter det på den måde, at DKP skal komme med en markering fra partiets side af, hvordan og hvorledes en bedriftssundhedstjeneste skal se ud, ikke mindst fordi vi har lagt nogle ret så klare retningslinjer frem for, hvordan vi mener en bedriftssundhedstjeneste skal se ud. Vi er ikke enige med DKP i den foreslåede opbygning, vi kan ikke se, hvorfor arbejdsgiverrepræsentanterne skal have den form for indflydelse, som DKP vil give dem. Vi mener ikke, at DKPs forslag er nær så præcist, som vores er. Vi mener, at det på nogle punkter har nogle bureaukratiske tendenser, som vi ikke er enige i. Vi mener, at vores forslag i langt større udstrækning lægger op til, at man via et konkret samarbejde på den enkelte arbejdsplads med arbejderne, med sikkerhedsrepræsentanterne, selv er med til at ændre betingelserne i produktionsprocessen på en sådan måde, at det kan bruges til at være med til at undergrave bl. a. arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet og samtidig give arbejderne nogle landvindinger. Vi mener, at det er sådan en mellemproportional imellem regeringens og VS' forslag. Det ville give arbejderne betydelig bedre muligheder, det vil jeg gerne medgive, end dem, der ligger i regeringens forslag.

Min tid er udløbet, og med disse bemærkninger skal jeg meddele, at vi vil undlade at stemme til disse to ændringsforslag, som det i realiteten er.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg vil tage hr. Kurt Hansens indlæg først. Jeg synes efterhånden, vi nærmer os grænserne til det fantastiske. Ved første behandling af regeringens forslag antydede og insinuerede hr. Kurt Hansen, at disse lægeundersøgelser ved bedriftssundhedstjenesten skulle bruges til frasortering af arbejdere. Jeg svarede kategorisk, at det skulle de ikke bruges til, og at der ville være en ubetinget tavshedspligt for bedriftssundhedstjenesten i forbindelse med disse helbredsundersøgelser, som også hr. Kurt Hansen har erkendt kan være nødvendige af hensyn til den arbejdssøgende selv. Jeg henviste til, at det fremgik udtrykke-

ligt af lovforslagets bemærkninger, at det var sådan. Alligevel fortsætter hr. Kurt Hansen i arbejdsmarkedsudvalget med at stille en stribe spørgsmål og spørger hele tiden: kan det virkelig passe, at der er tale om en ubetinget tavshedspligt? Og vi svarer hver eneste gang: ja, der er tale om en ubetinget tavshedspligt. Og i et samråd i arbejdsmarkedsudvalget bliver jeg igen spurgt om dette og svarer ubetinget: ja, der er tale om en ubetinget tavshedspligt for lægerne, en tavshedspligt for bedriftssundhedstjenesten, som ikke alene er ubetinget, men hvor brud på den også vil være strafbart. Jeg vil spørge: hvor mange gange skal man egentlig gentage dette ubetingede med hensyn til tavshedspligten, for at det trænger ind hos hr. Kurt Hansen?

Jeg har sagt dette lidt stærkt, fordi jeg synes, at vi i hvert fald burde indskrænke diskussionerne her i folketingssalen til de spørgsmål, hvorom vi er uenige, i stedet for at tillægge hinanden motiver og synspunkter, som man aldrig har haft, aldrig har givet udtryk for og aldrig har forfægtet.

Hr. Kurt Hansen har det ærinde at prøve at fremstille det, som om indførelsen af en obligatorisk bedriftssundhedstjeneste er et stort tilbageskridt for arbejderbevægelsen i Danmark. Jeg har den modsatte opfattelse, at indførelse af en bedriftssundhedstjeneste er en meget nødvendig ting og et meget stort fremskridt for miljøarbejdet til gavn for arbejderbevægelsen.

Med hensyn til de synspunkter, som hr. Jørgen Jensen har gjort gældende, kan det være svært at svare på alle de spørgsmål, som hr. Jørgen Jensen har nævnt, men jeg vil da tage et par stykker af dem, som jeg opfattede i forbifarten.

Regeringen er enig med kommunisterne i, at heltidsansættelse er at foretrække for deltidsansættelse i forbindelse med bedriftssundhedstjeneste. Vi er også enige i, at bygge- og anlægssektoren skal inddrages under bedriftssundhedstjenesten, vi er enige i, at også dele af den grafiske industri bør inddrages, men vi har det synspunkt, at den udbygning, der skal foregå, skal foregå ud fra en prioritering, som arbejdstilsynet og arbejdsmarkedets parter selv har indflydelse på, og hr. Jørgen Jensen vil vel ikke kunne bestride, at den igangsættelse, der nu sker, både er hurtig og hviler på en meget nøje prioritering. Kan man nævne én eneste af de bran-

[Arbejdsministeren]

cher, som vi her har taget frem, som ikke i høj grad fortjener at få indført en bedriftssundhedstjeneste?

Regeringen kan være enig i, at der skal gives fuld oplysning til de mennesker, det vedrører, fra bedriftssundhedstjenestens side, for så vidt angår undersøgelser iværksat på en virksomhed. Det fremgår da også af regeringens forslag, at bedriftssundhedstjenesten bliver en ressource for den interne sikkerhedsorganisation.

Jeg vil sige til hr. Jørgen Jensen, at vi netop har lagt vægt på kun at give tilskud til etablering og ikke til driften.

Og må jeg så endelig til hr. Jørgen Jensen sige, at det vigtigste er jo ikke at få en bedriftssundhedstjeneste op at stå på papiret, det vigtigste er at få en bedriftssundhedstjeneste op at stå i virkeligheden, og det er det, regeringens forslag, der hviler på en enig indstilling fra arbejdsmarkedets parter, kan gøre.

Jeg vil gerne takke hr. Ole Henriksen for de bemærkninger, han gjorde, herunder også synspunkterne vedrørende tilskud.

Og så vil jeg sige til hr. Mølgaard, at den ros, som retsforbundet kom med ved første behandling, stadig er lige fortjent, hvis man mener det, man sagde ved første behandling, idet det ændringsforslag, vi nu har stillet, ikke ændrer noget i forhold til lovforslaget. Jeg henviser her til bemærkningerne på side 7, hvor den etableringstilskudsordning, som vi hele tiden har forestillet os, nøjere er beskrevet, men hvor vi tager afstand fra en driftstilskudsordning. Jeg tror, det var det sidste forhold, som hr. Ib Christensen fremdrog under førstebehandlingen, og hvor han var enig med regeringen. I øvrigt undrer det måske mindre, at retsforbundet ikke kan støtte oprettelsen af en bedriftssundhedstjeneste.

Til fru Grethe Fenger Møller skal jeg sige, at arbejdsmarkedets parter har været meget betænkelige ved det, som det konservative folkeparti ønsker i retning af en integration af bedriftssundhedstjenesten i den almindelige social- og sundhedsforvaltning. Både fra arbejdsgiverside og fra lønmodtagerside har man været betænkelig ved for stærk integration. Men jeg kan være enig med fru Grethe Fenger Møller i, at det er nyttigt, at der bliver den bedst mulige koordinering mellem bedriftssundhedstjenesten, den primære

sundhedstjeneste og det amtskommunale sygehusvæsen.

Jeg skal endelig om de ændringsforslag, som Danmarks kommunistiske parti har stillet, sige, at det, folketinget i dag skal tage stilling til, er, om man skal vente til den 2. maj i stedet for at bruge den 1. maj til ikrafttrædelse af lovforslaget. Folketinget kan selvfølgelig ikke ved at stemme om datoen tage stilling til 10 sider ubehandlede, ugennemarbejdede og ugennemdiskuterede bemærkninger, hvor velmente de end måtte være fra Danmarks kommunistiske partis side, så det, man skal tage stilling til, er, om man vil have en bedriftssundhedstjeneste allerede den 1. maj eller man vil følge kommunisterne og forhale sagen til den 2. maj. Regeringen ønsker ikke at forhale indførelsen af en bedriftssundhedstjeneste i Danmark.

Jørgen Jensen (DKP):

Vi ønsker heller ikke at forhale sagen, men kendsgerningerne er, at der ikke var mulighed for at stille ændringsforslag til den måde, som regeringen og ministeren ville administrere en bedriftssundhedstjeneste på. Derfor var der kun én mulighed for at få de bemærkninger på bordet, og det var at stille det pågældende ændringsforslag.

VS taler om, at vi blot stiller dette ændringsforslag, fordi VS har fremsat et andet forslag. Nu tror jeg ikke, det gavner noget at diskutere, hvad grunden er til, at vi stiller et ændringsforslag. Kendsgerningerne er jo, at VS' forslag er et beslutningsforslag, som opfordrer regeringen til at komme med et lovforslag, medens det, vi har gjort, er, at vi har sagt, hvordan man skulle administrere den lov, som nu skal træde i kraft, om det så er 1. eller 2. maj.

Dernæst vil jeg også gerne erindre om, hvor VS' forslag kommer fra. Det er fra pjecen udarbejdet af Akademikere og Arbejdere, hvor vi begge to i og for sig arbejder med, og man har taget de to sidste sider og skrevet dem af til et beslutningsforslag. Hvem det så er, der har lavet det, kan vi jo diskutere en anden gang.

Det, vi har sagt, er, at vi ønsker en hurtigere udbygningstakt. Jeg vil godt sige, at vi har ikke på nogen måde sagt, at der var nogen, der ikke skulle med. Vi har sagt, at der er nogle områder, der nødvendigvis må med,

[Jørgen Jensen]

og jeg nævnte asfaltarbejderne, som er kommet med en rapport for nylig, som viser ikke alene, at de burde være med, men også, hvilken kraft det er, der egentlig skal til.

Vi har fået en arbejdsmiljølov. Var det den, der i og for sig gav mulighed for, at de oplysninger kom frem? Var det arbejdstilsynet, der gjorde det? Nej, det var det ikke. Det var fagbevægelsen, det var arbejderne, som gennemførte en undersøgelse. Derfor har vi peget på, at der er erfaringer i dag, som burde sige til regeringen og folketinget, hvem det var, der mere skulle med. Det er det, vi har sagt.

Og vi har altså også sagt, at der skulle ansættes flere, og det mener vi er nødvendigt.

Det næste, vi peger på, er, at der i de administrative organer skal være et flertal af arbejdere. Jeg vil godt sige, når VS taler om, at vi har givet arbejdsgivernes repræsentanter en plads, at det, vi har sagt, er, at den centrale rådgivning foregår i et centralt bedriftssundhedsudvalg, og her har vi altså foreslået, at det sammensættes af 15 repræsentanter for fagbevægelsen og to for arbejdsgiverne. Jeg ved ikke rigtig, hvor meget indflydelse det giver de to. Men det er da en kendsgerning, at når der i et sådant udvalg både skal være bedriftslægen og arbejdsgiverne, er det, fordi hvis det udvalg beslutter, at der skal ske et eller andet, så er der nogle, der skal udføre det, og det er bl. a. bedriftslægen, det er bl. a. arbejdsgiverne, det er dem, som arbejder med i det. Og vi kan nu i det samfund, vi lever i, ikke komme uden om i forbindelse med bedriftssundhedstjenesten, at selv om det alene er arbejderne, der beslutter, så pålægger de også arbejdsgiveren at gøre noget.

Derfor vil jeg godt sige, at meningen med vort forslag er, at vi har ønsket at præcisere, at en bedriftssundhedstjeneste er nødvendig, den skal gennemføres nu så hurtigt som muligt, men den skal også gennemføres på en sådan måde, at den ikke dækker over elendigheden, at den ikke bliver farligere for arbejderne end den situation, vi har i dag.

Vi løser ikke problemerne blot ved at foretage lægeundersøgelser. Det er et spørgsmål om magt. Derfor til sidst bare dette, når ministeren peger på arbejdsmarkedets parter: vi skal ikke skjule, at der i dansk fagbevægelse er uenighed om, under hvilken form man skaber et godt arbejdsmiljø, under hvilken form man skaber en bedriftssundhedstjene-

ste. Vi er af den opfattelse, at det kun kan ske i kamp med arbejdsgiverne, medens andre mener, det skal ske i samarbejde med arbejdsgiverne. Det er det, der er skillelinjen. Jeg tror ikke, det kan ske i samarbejde; vi skal presse, vi skal tage noget af magten fra arbejdsgiverne. Det er det, der er det afgørende.

Kurt Hansen (VS):

Når man sidder og hører på arbejdsministeren, har man nærmest indtryk af, at han er blevet godt personligt fornærmet, men det er jo ikke det, sagen drejer sig om. Det, sagen drejer sig om, er, at selv om arbejdsministeren måtte have nogle forventninger om, at loven ikke bliver administreret på den måde, som jeg siger at der er fare for, så har arbejdsministeren endnu ikke dokumenteret, at man kan komme uden om, at arbejdsgiveren misbruger den på den måde, jeg har nævnt. Der er ikke udelukkende tale om journaler, der bliver fremsendt i breve med mere eller mindre fortrolige stempler på eller anbealet. Det er nok at sige kort og godt: egnet eller ikke egnet, således som man siger fra de svenske bedriftssundhedslægers side. Det er alt rigeligt for arbejdsgiverne til at tage beslutning, om man vil have ansat den ene eller den anden.

I øvrigt ville disse ting jo også passe udmærket i forbindelse med de mere liberale regler, der er lavet for arbejdsformidlingens anvisning af arbejdsløse. Det hele passer som fod i hose. Tendensen er klar nok. Arbejdsgiverne skal igennem nogle udvælgelsesprocesser på stort set alle niveauer have mulighed for at sige: den person ønsker jeg, den person kan jeg ikke bruge. Jeg siger ikke, at det er arbejdsministerens hensigt, at arbejdsgiverne skal misbruge det her, at det skal være en sorteringsmekanisme, men jeg siger, at det bliver konsekvensen af det, og det er på ingen måde tilbagevist fra arbejdsministerens eller andres side, uanset at han heroppefra siger, at det, jeg kommer med, er fantastisk, og spørger, om jeg nu ikke er blevet belært nok af arbejdsministeren om, hvordan og hvorledes tingene hænger sammen. Det er mig bekendt ikke alle ting, man kan lære af folk, der udelukkende har den universitære baggrund for at forstå arbejderklassens problemer.

[Kurt Hansen]

I forbindelse med hr. Jørgen Jensens bemærkninger må jeg sige, at vi mener ikke, at forhandlingen om de fremsatte krav fra arbejderside om forbedret arbejdsmiljø skal foregå i sådanne råd og organer, hvor man også skal sidde og finde frem til, hvad det er, der skal forhandles. Det bliver ligesom et overordnet råd, hvor det hele skal drøftes. Nej, dér, hvor arbejderne må fremsætte deres krav, er i diskussioner blandt arbejderne og blandt BST-personalet og ikke blandt arbejdsgiverne; den tror vi ikke på.

Vi siger ikke, at DKP har ufine hensigter med det her; vi tror blot ikke på den metode, som man vil anvende i administrationen af sine ideer. Vi mener, at det bør være sådan, at arbejderne kan komme og fremlægge deres krav om forhandling hos de respektive arbejdsgivere, afhængigt af, hvad det måtte være for nogle arbejdsmiljømæssige problemer, de står placeret i.

Og så er det rigtigt, at der i forbindelse med udarbejdelsen af VS' forslag har været folk inddraget fra Arbejdere og Akademikere. Nu må jeg bare sige, at vores beslutningsforslag er cirka dobbelt så omfangsrigt som pjecen fra Arbejdere og Akademikere, så derfor kan jeg slet ikke forstå den lidt halvperfide bemærkning, der går ud på, at vores forslag skulle være hentet fra de to sidste sider i denne pjece, som hr. Jørgen Jensen refererer til. Det ved hr. Jørgen Jensen godt. Men der er mange lighedspunkter, der er mange fælles opfattelser i henholdsvis pjecen og vores forslag, men hvis hr. Jørgen Jensen læser disse ting godt igennem, vil han erfare, at vores forslag er langt mere konkret på en række punkter, langt mere udarbejdet end det, der ligger i den pjece fra Arbejdere og Akademikere. Og denne meget mere konkrete fremstilling af de mere generelle problemstillinger kan jeg godt afsløre for hr. Jørgen Jensen er vokset frem på baggrund af en partidiskussion blandt VS' arbejdere for at konkretisere de synspunkter, som vi har været enige med Arbejdere og Akademikere i, så der er ikke tale om, at det er en afskrift af to sider.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Jørgen Jensen* (DKP)
forkastedes, idet 6 stemte for, 117 imod; 12 stemte hverken for eller imod.

Underændringsforslaget uden for betænkningen af *Honoré* (KrF)
forkastedes, idet 5 stemte for, 120 imod; 10 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen, om en ny affattelse af § 1, og § 1 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Jørgen Jensen* (DKP)
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for anvisning af arbejde til ledige m. m.).

(Lovforslag nr. L 182. Fremsat 26/1 78. Første behandling 10/2 78. Betænkning 17/3 78).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene, lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kurt Hansen (VS):

Må jeg lige sige i forbindelse med vores ændringsforslag om, at det ikke skal være sådan, at A-kasserne bare får retten til at anvise, men også retten til kontrol, at det er ret så afgørende for vores stillingtagen til dette lovforslag. Hvis der skal være tale om en reel ligestilling, en reel parallelitet, må det være sådan, at A-kasserne og arbejdsformidlingskontorerne får nogle ensartede betingelser at arbejde på, således som det er foreslået i vores ændringsforslag.

Så er der en ting, jeg gerne vil have lov til at fremhæve med tilfredshed, og det er netop i forbindelse med § 65. I første omgang var § 65 i lovforslaget formuleret på en sådan måde, at der var muligheder for at smide folk ud af A-kasserne, første gang de sagde nej til et af disse erhvervsintroducerende tilbud, som de måtte få. Det er nu blevet ændret på grund af, at vi har rejst spørgsmålet i et samråd i arbejdsmarkedsudvalget. Det vil jeg godt have lov til at fremhæve bare som sådan en lille bitte, mikroskopisk sejr af dem, det lykkes at vinde en gang imellem. Nu har vi fået nogle indrømmelser fra arbejdsministeren hæftet fast i betænkningen, således at man ikke blot ved at sige nej til et enkelt tilbud om en erhvervsintroducerende uddannelse kan drønes ud af A-kasserne. Jeg vil godt have lov til at takke arbejdsministeren for, at han er gået så vidt i en indrømmelse til os.

En anden ting er, at der samtidig er blevet indført nogle helt uacceptable formuleringer i betænkningen, nogle formuleringer, som er indrømmelser til de borgerlige partier, og som kommer til at bevirke, at man nu fra arbejdsformidlingskontorerne side kan sende lister ud til arbejdsgiverne, dog endnu uden navn og adresse, over folks kvalifikationer m. v., således at arbejdsgiverne frit kan vælge og plukke blandt dem, der er ledige på markedet, og lige netop denne bestemmelse, der er blevet indføjet i betænkningen, gør, at VS ser sig nødsaget til at gå så vidt som til at

stemme imod dette forslag, medmindre vores egne ændringsforslag måtte blive vedtaget.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti stemmer for ændringsforslag nr. 1 og 2, stillet af fremskridtspartiet og det konservative folkeparti, om en mere åben formidling. Vi tror, at øget information om den ledige arbejdskraft vil øge mulighederne for at skaffe beskæftigelse til ledige. Vi kan ikke tilslutte os ændringsforslagene nr. 3, 4 og 5. Ændringsforslag nr. 6 kan vi tilslutte os.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 31 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 35 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 35 stemte for, 98 imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 35 stemte for, 98 imod.

Ændringsforslag nr. 6
vedtoges uden afstemning.

§ 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af: